

KAMIL JANIAK

ZIEMIA JAKO SYSTEM PODTRZYMANIA ŻYCIA

Systemy podtrzymania życia w kolonii
pozaziemskiej - kurs

Wydział Inżynierii Środowiska, Politechnika
Wrocławska

WROCLAW, 2024

Plan prezentacji

---

1. Ziemia – podstawowe dane
2. Dlaczego życie jest możliwe właśnie na Ziemi?
3. Obieg wody
4. Obieg węgla
5. Obiegi innych pierwiastków

Ziemia – podstawowe dane

Ziemia - podstawowe dane

Dane

6 371 km Promień

150 mln km Odległość od Słońca

4.5 mld lat Wiek Ziemi

510 mln km² Powierzchnia Ziemi

150 mln km² Powierzchnia lądów

361 mln km² Powierzchnia wód

23.9345 h Okres obrotu

Ziemia - podstawowe dane

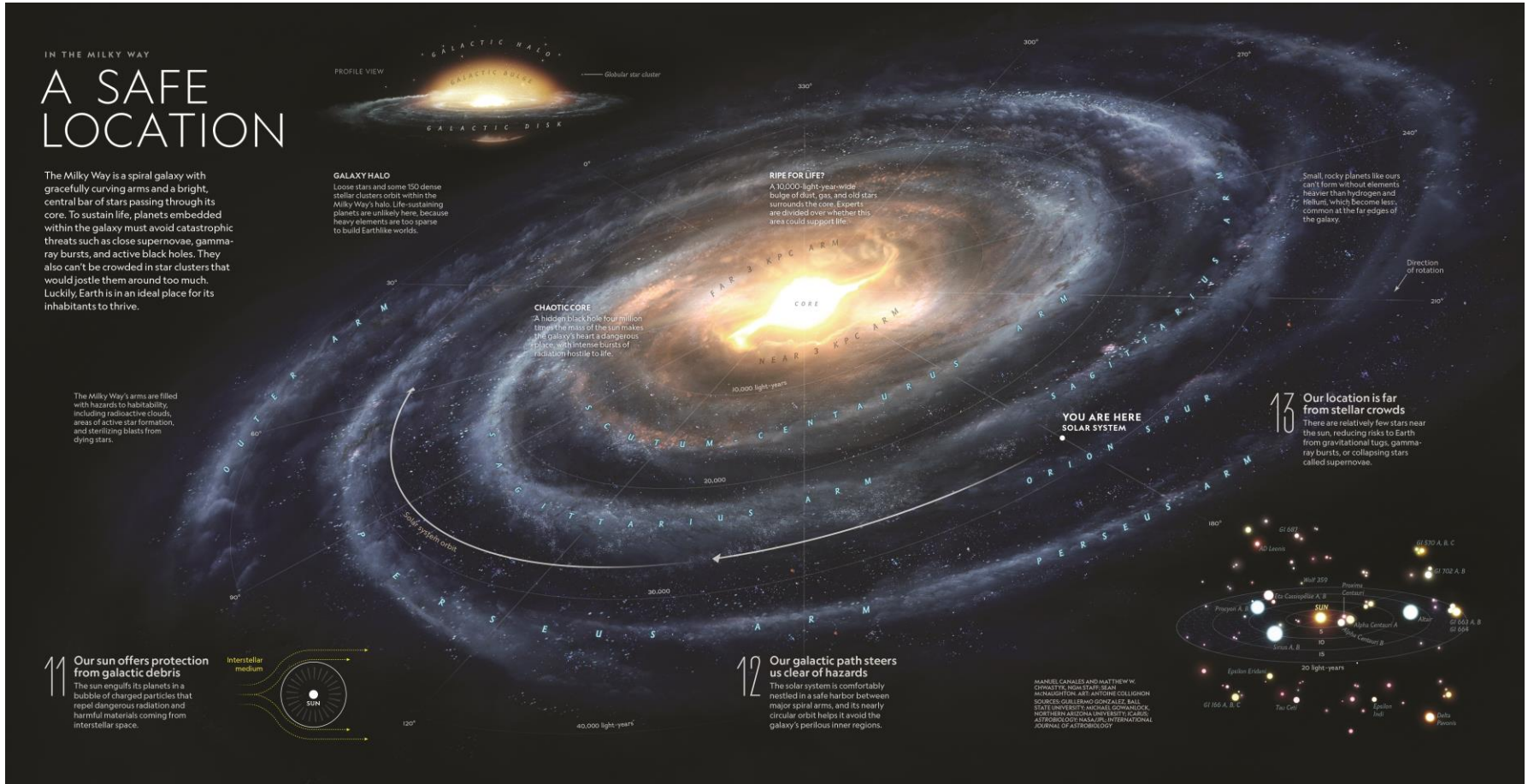
Dane	
5513 kg/m³	Gęstość
5,97×10²⁴ kg	Masa
Księżyc	Jedyny naturalny satelita Ziemi
>15 mln	Liczba gatunków
tak	Aktywność wulkaniczna
1,85×10²⁴ kg	Masa jądra Ziemi

Zagadka
Slido.com
#2660482

**Dlaczego życie jest
możliwe właśnie na
Ziemi?**

Dlaczego życie na Ziemi jest możliwe

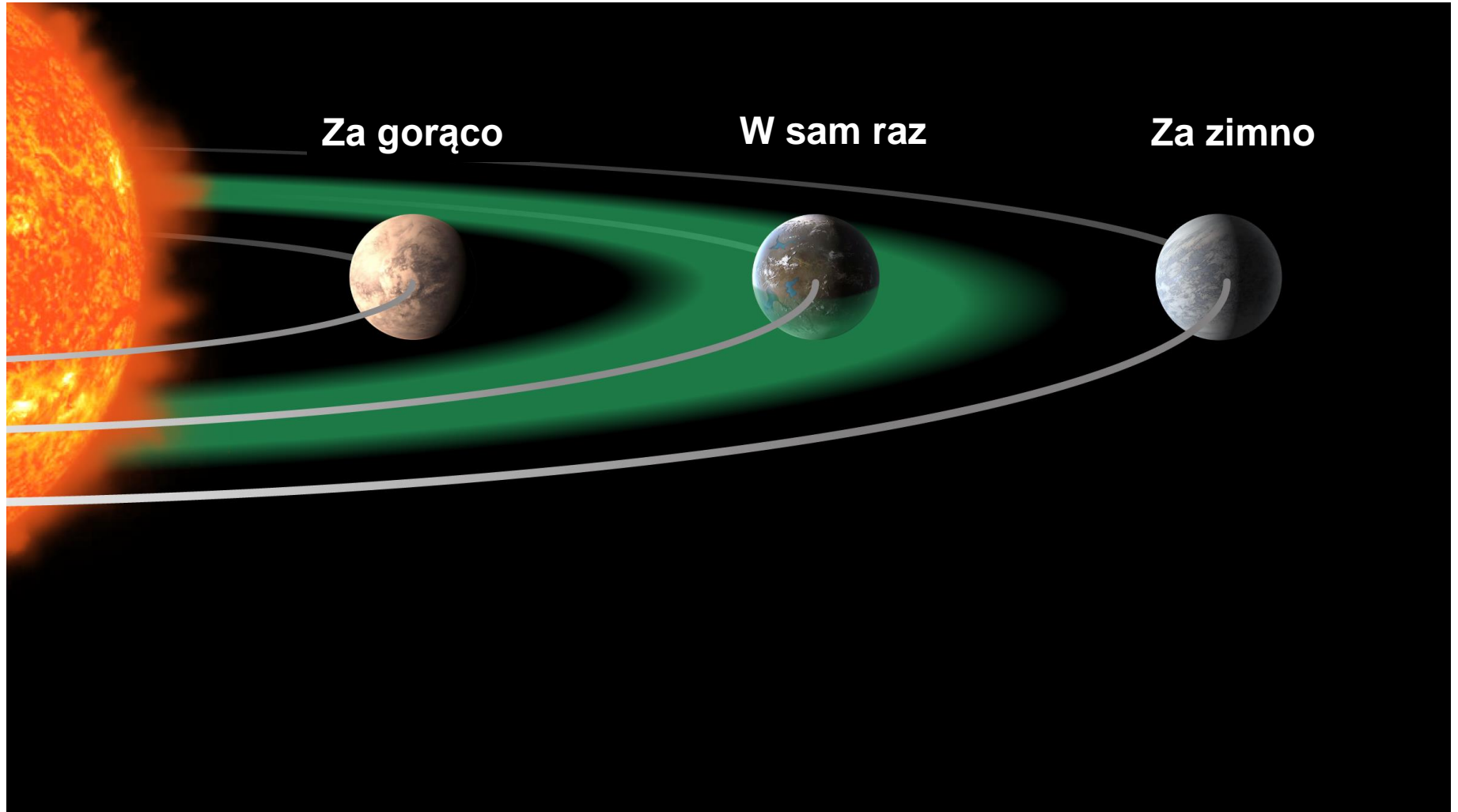
Położenie w galaktyce

Dlaczego życie na Ziemi jest możliwe

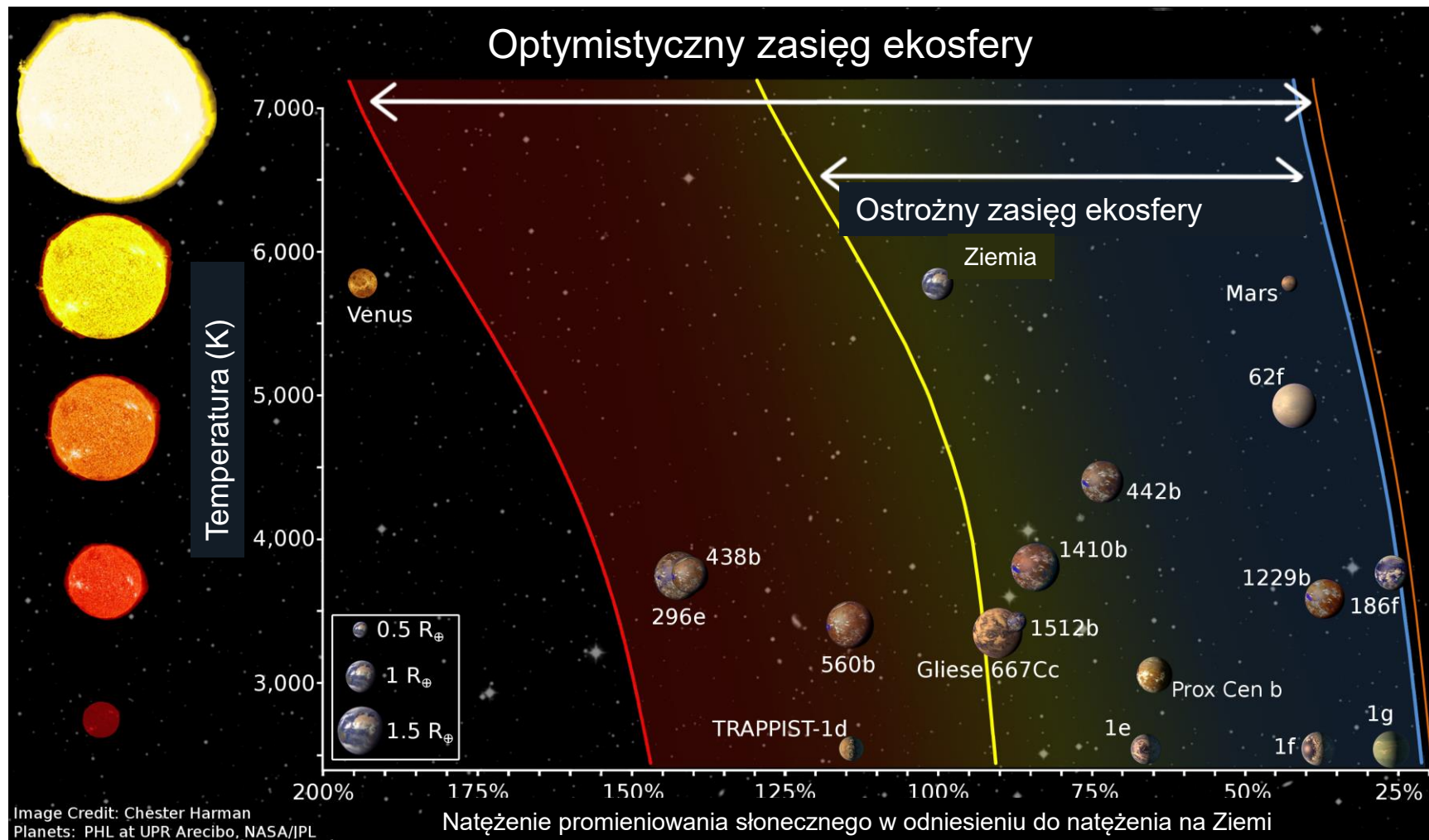
Położenie w układzie słonecznym

<https://exoplanets.nasa.gov/resources/2313/habitable-zones-compared-to-the-size-of-the-hosting-star/>

Dlaczego życie na Ziemi jest możliwe

Położenie w układzie słonecznym

https://en.wikipedia.org/wiki/Habitable_zone

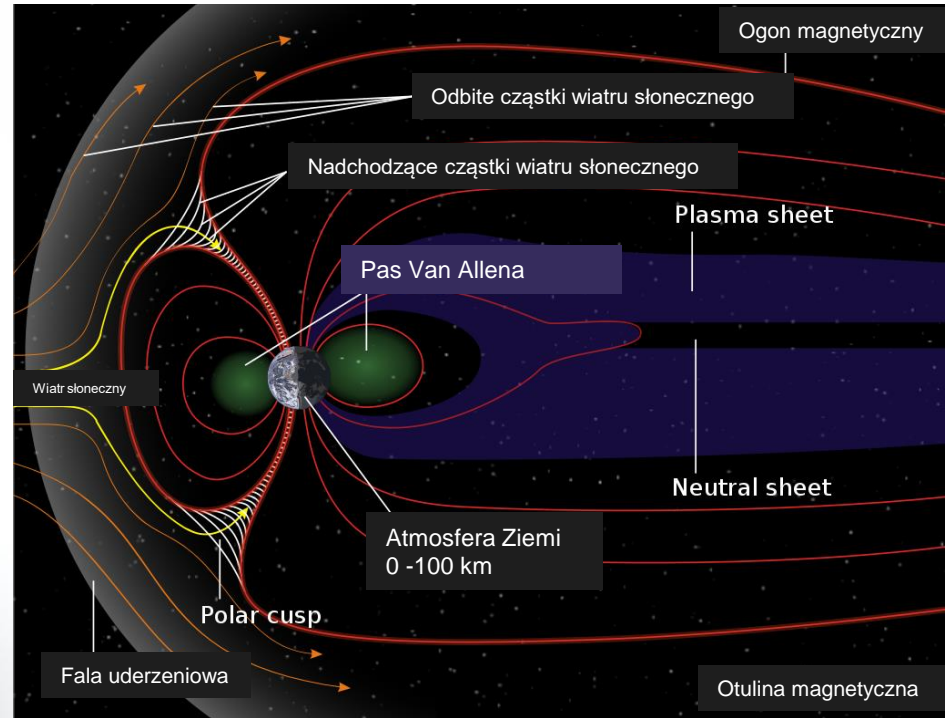
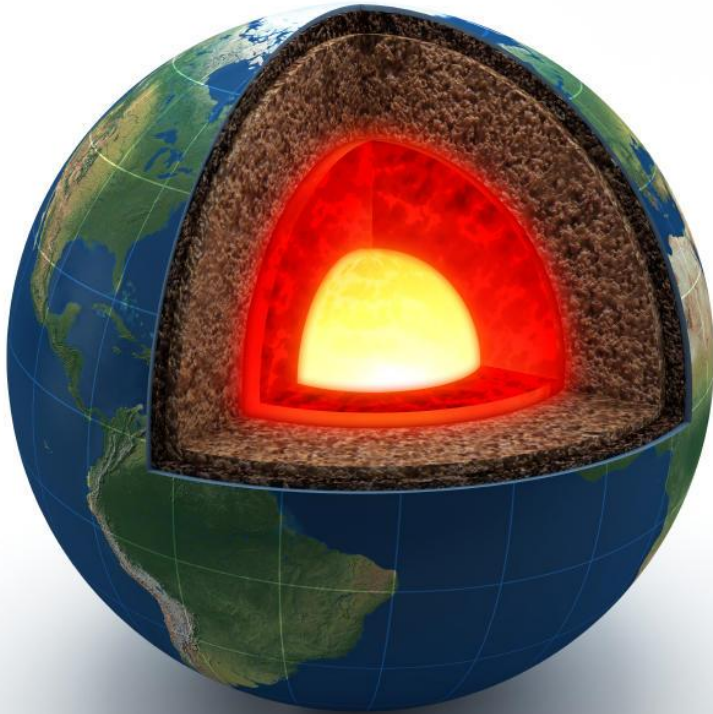
Dlaczego życie na Ziemi jest możliwe

Aktywność geologiczna

Dlaczego życie na Ziemi jest możliwe

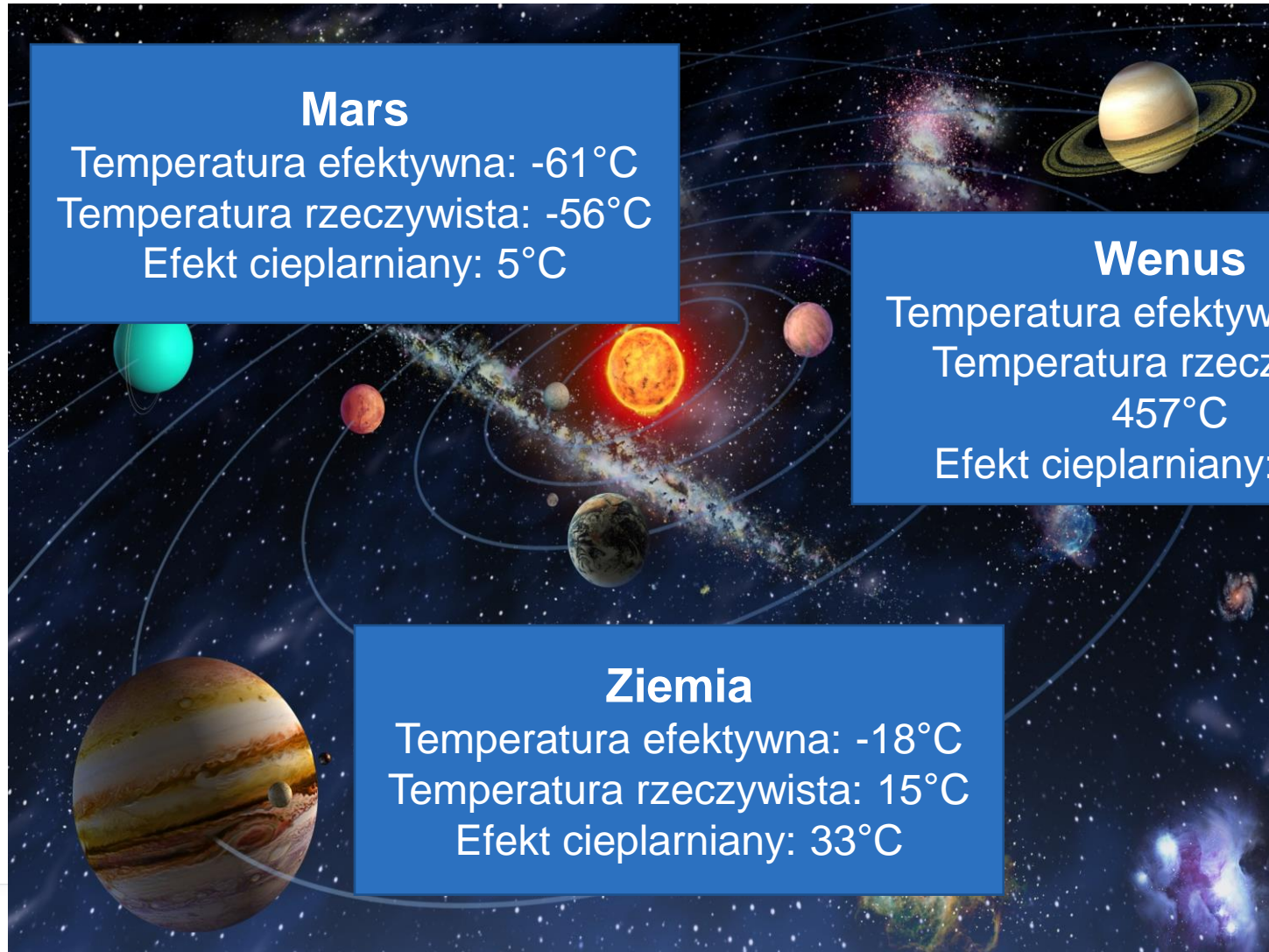
Jądro Ziemi i pole magnetyczne

Dlaczego życie na Ziemi jest możliwe

Efekt cieplarniany

Mars

Temperatura efektywna: -61°C
Temperatura rzeczywista: -56°C
Efekt cieplarniany: 5°C

Wenus

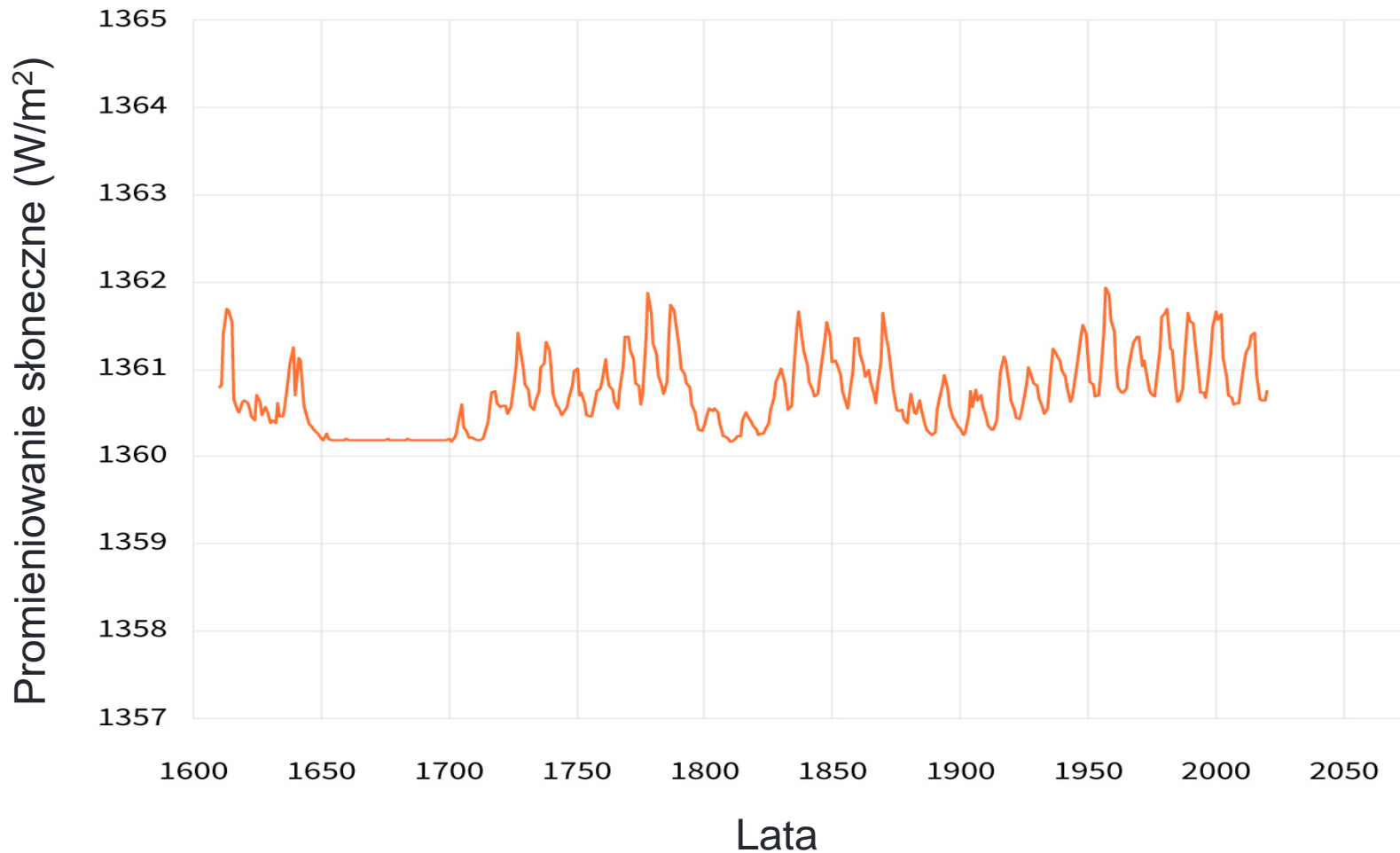
Temperatura efektywna: -53°C
Temperatura rzeczywista: 457°C
Efekt cieplarniany: 510°C

Ziemia

Temperatura efektywna: -18°C
Temperatura rzeczywista: 15°C
Efekt cieplarniany: 33°C

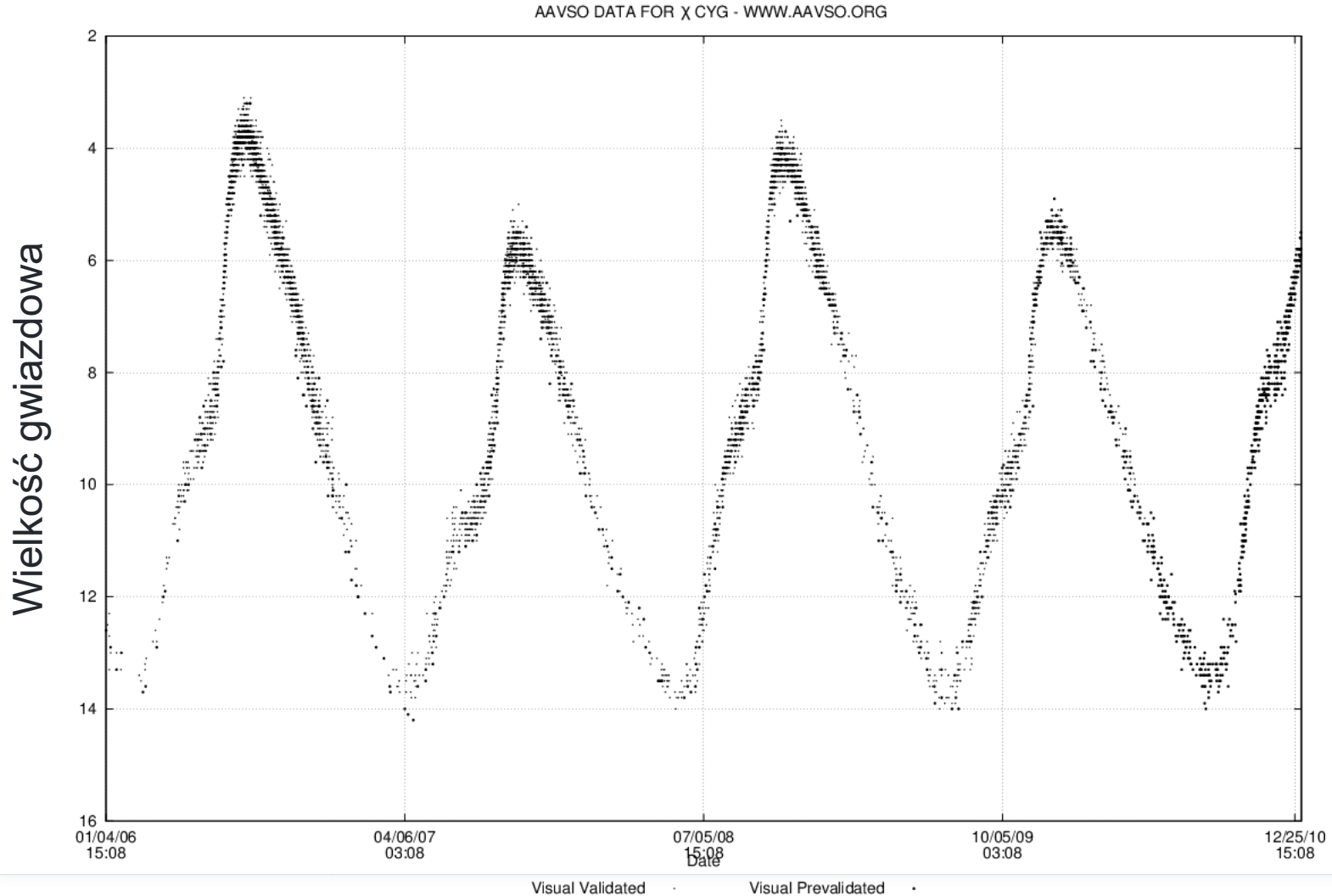
Dlaczego życie na Ziemi jest możliwe

Stabilność słońca

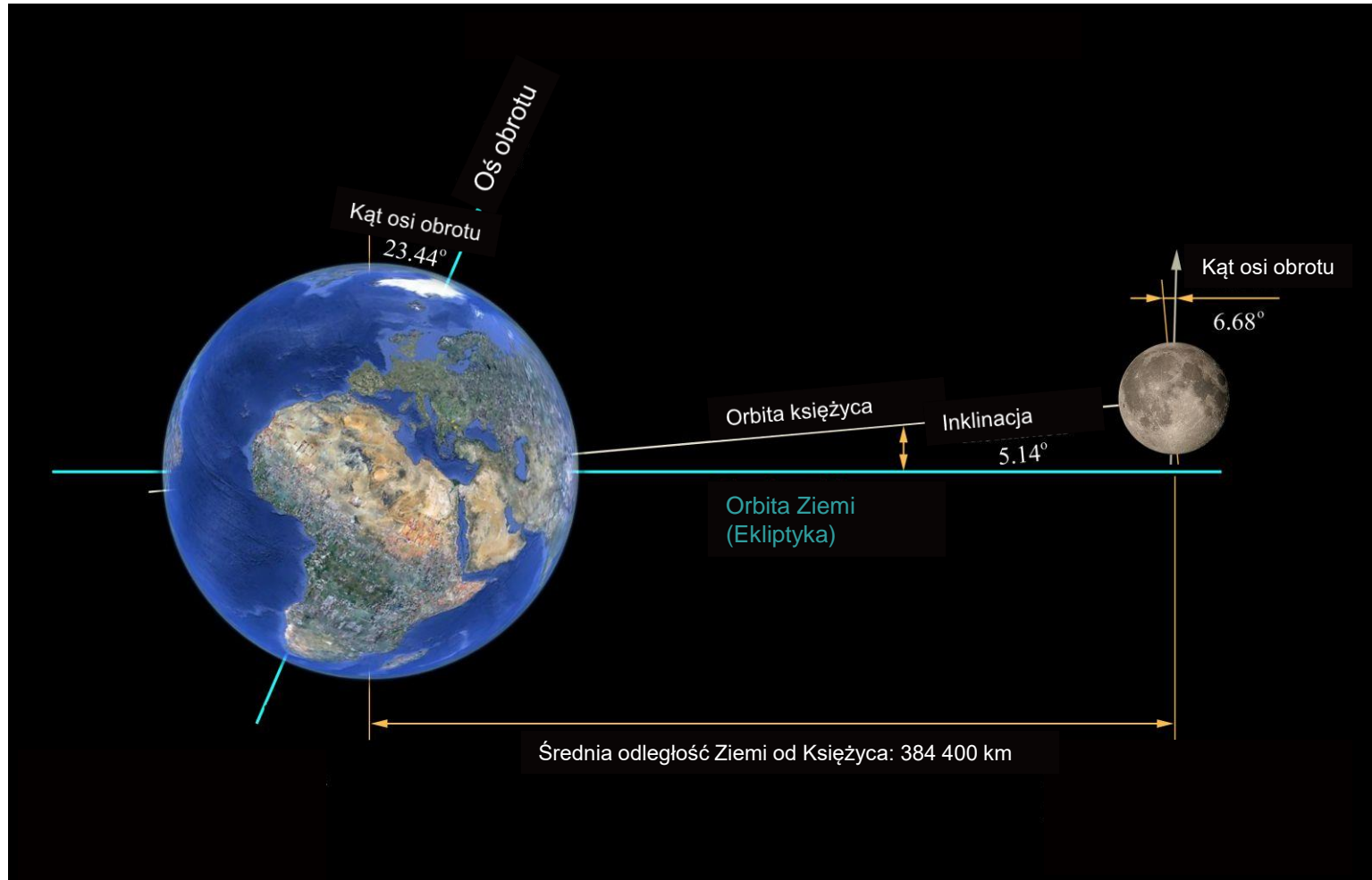
Dlaczego życie na Ziemi jest możliwe

Stabilność słońca

Dlaczego życie na Ziemi jest możliwe

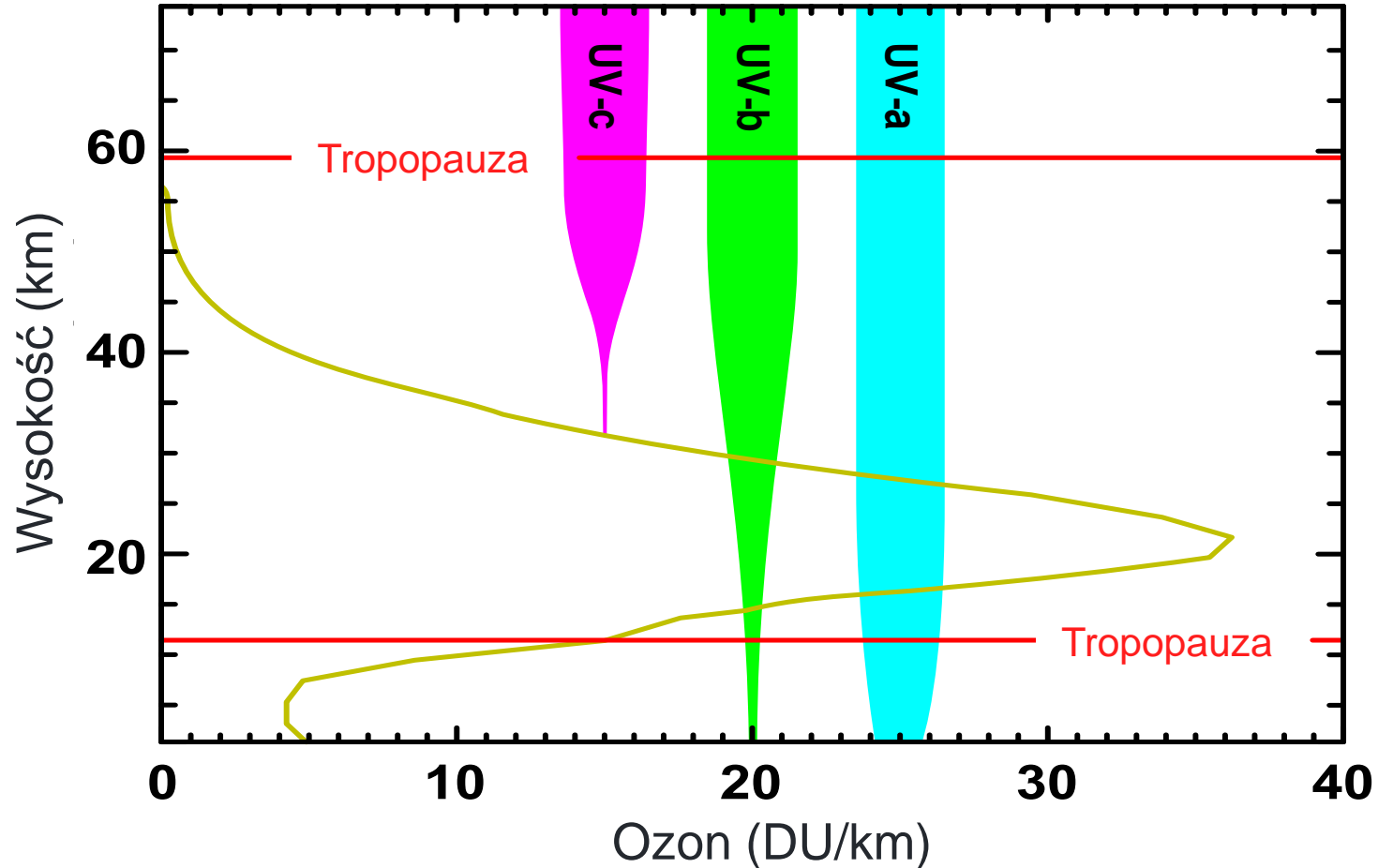
Księżyc

Dlaczego życie na Ziemi jest możliwe

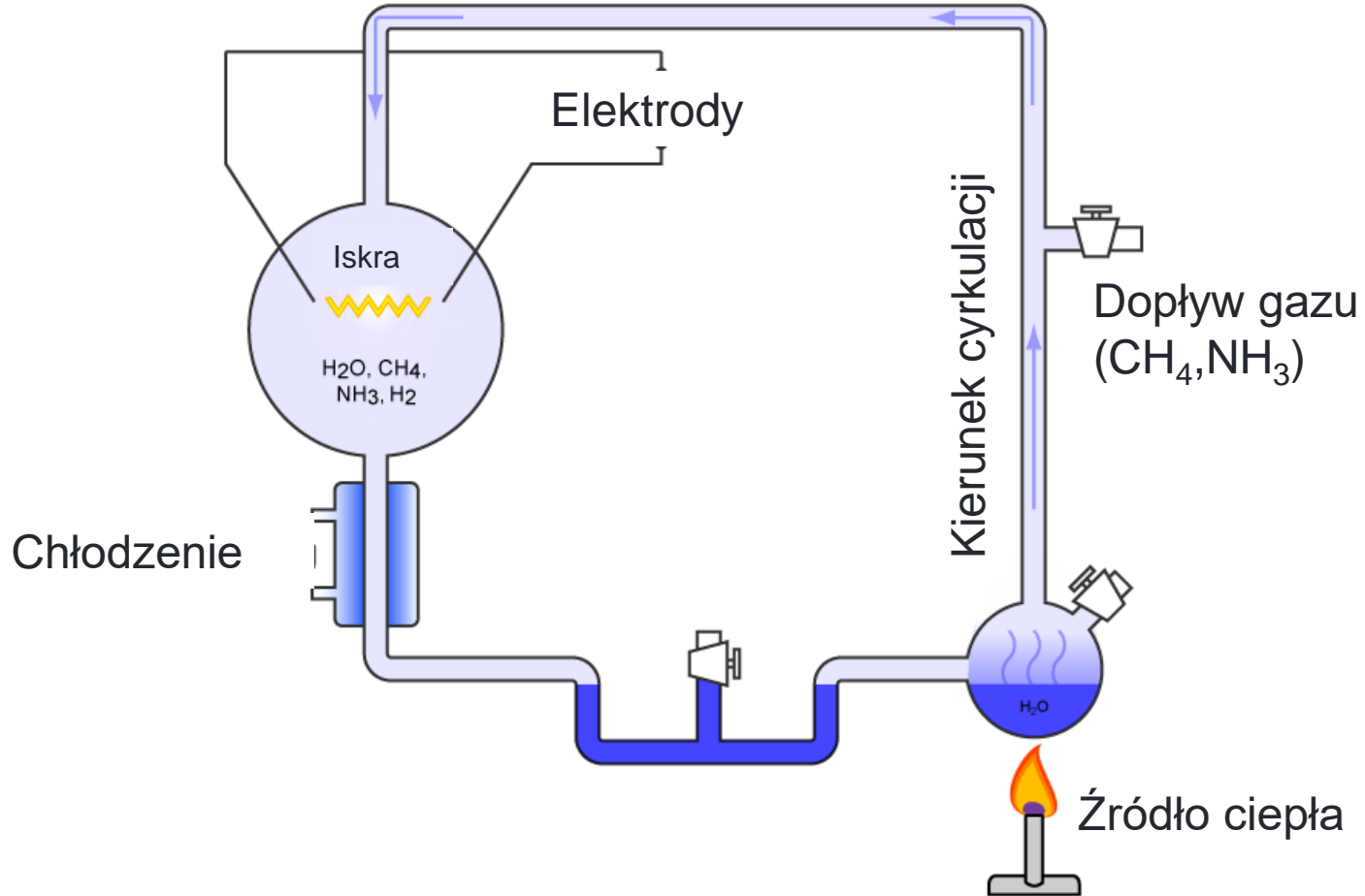
Warstwa ozonowa

1 DU odpowiada warstwie ozonu o grubości 10 μm w standardowych warunkach ciśnienia i temperatury

Dlaczego życie na Ziemi jest możliwe

Eksperyment Millera-Urey'a

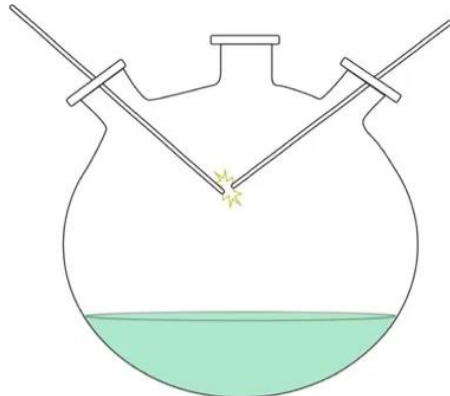
Dlaczego życie na Ziemi jest możliwe

Eksperyment Millera-Urey'a

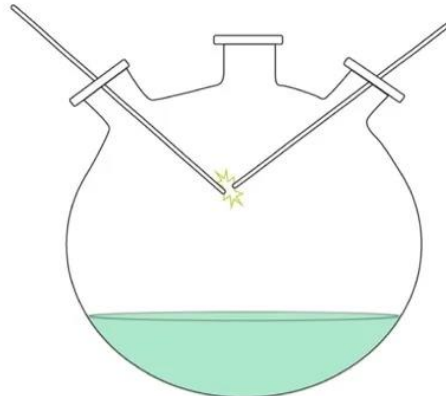
Ilości zidentyfikowanych związków organicznych powstałych z wyjściowych 59 moli metanu				
Produkt	Wzór chemiczny	Liczność substancji [μmol]	Liczba atomów węgla	Liczność atomów węgla [μmol]
kwas mrówkowy	HCOOH	2330	1	2330
glicyna*	H ₂ N-CH ₂ -COOH	630	2	1260
kwas hydroksycydowy	HO-CH ₂ -COOH	560	2	1120
alanina*	H ₂ N-CH(CH ₃)-COOH	340	3	1020
kwas mlekowy	HO-CH(CH ₃)-COOH	310	3	930
β-alanina	H ₂ N-CH ₂ -CH ₂ -COOH	150	3	450
kwas octowy	CH ₃ -COOH	150	2	300
kwas propionowy	C ₂ H ₅ -COOH	130	3	390
kwas iminodiocydowy	HOOC-CH ₂ -NH-CH ₂ -COOH	55	4	220
sarkozyna	CH ₃ -NH-CH ₂ -COOH	50	3	150
kwas α-aminomasłowy	H ₂ N-CH(C ₂ H ₅)-COOH	50	4	200
kwas α-hydroksymasłowy	HO-CH(C ₂ H ₅)-COOH	50	4	200
kwas bursztynowy	HOOC-CH ₂ -CH ₂ -COOH	40	4	160
mocznik	H ₂ N-CO-NH ₂	20	1	20
N-metylomocznik	H ₂ N-CO-NH-CH ₃	15	2	30
kwas 3-azaadypinowy	HOOC-CH ₂ -NH-CH ₂ -CH ₂ -COOH	15	5	75
N-metyloalanina	CH ₃ -NH-CH(CH ₃)-COOH	10	4	40
kwas glutaminowy*	H ₂ N-CH(C ₂ H ₄ COOH)-COOH	6	5	30
kwas asparaginowy*	H ₂ N-CH(CH ₂ COOH)-COOH	4	4	16
kwas α-aminoizomasłowy	H ₂ N-C(CH ₃) ₂ -COOH	1	3	3
	Suma:	4916		8944

Dlaczego życie na Ziemi jest możliwe

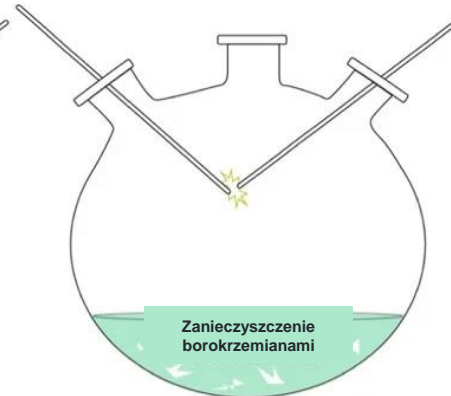
Eksperyment Criado-Reyes'a

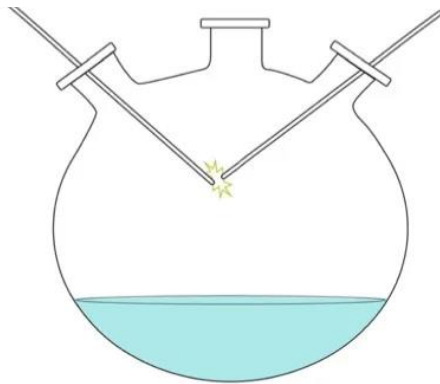
Szkło borokrzemowe
pH początkowe 8.7

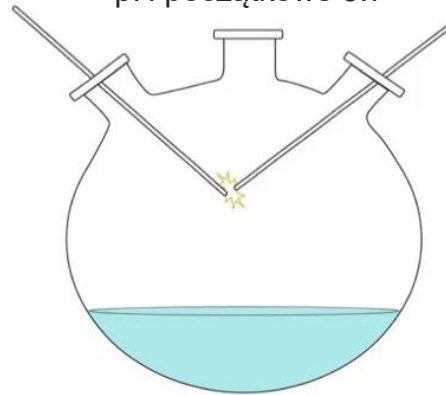
Teflon
pH początkowe 8.7

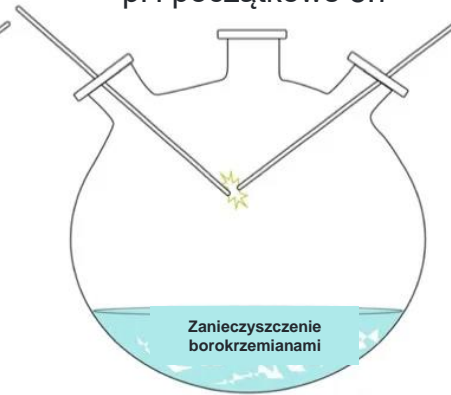
Teflon
pH początkowe 8.7

Szkło borokrzemowe
pH po NH_3 11.0
pH końcowe 9.2

Teflon
pH po NH_3 11.05
pH końcowe 10.48

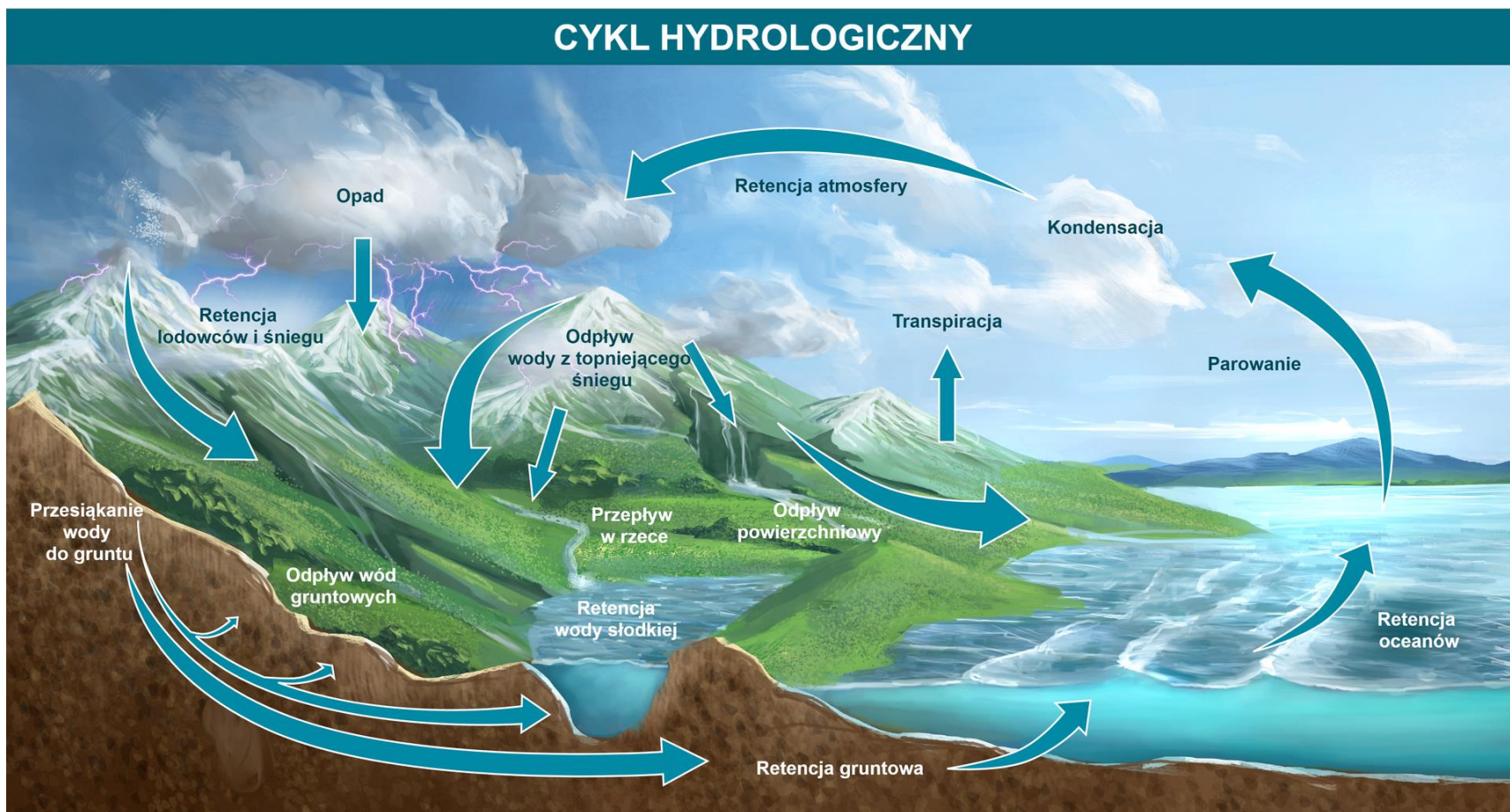
Teflon
pH po NH_3 11.15
pH końcowe 10.00

Obieg wody

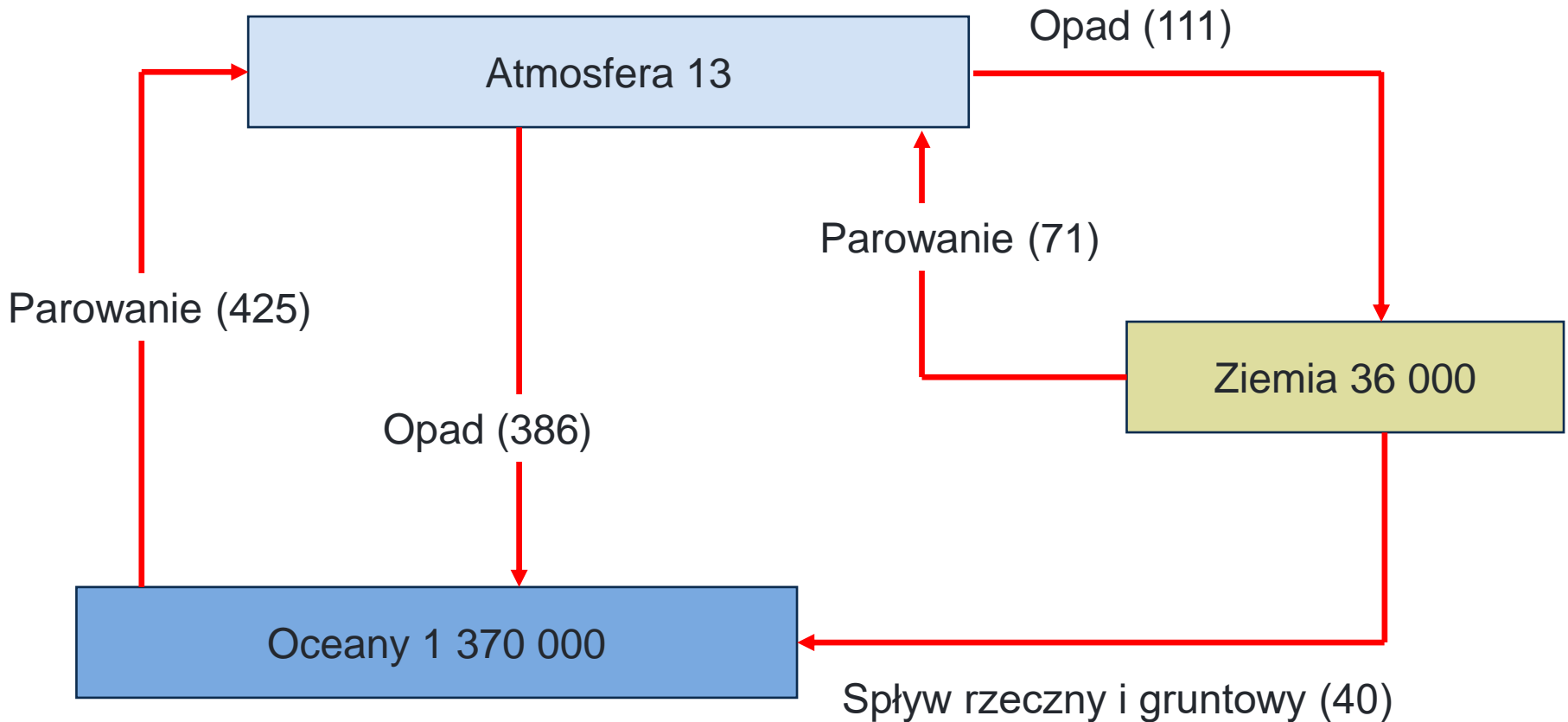
Obieg wody

Ogólny schemat

Obieg wody

Dane bilansowe

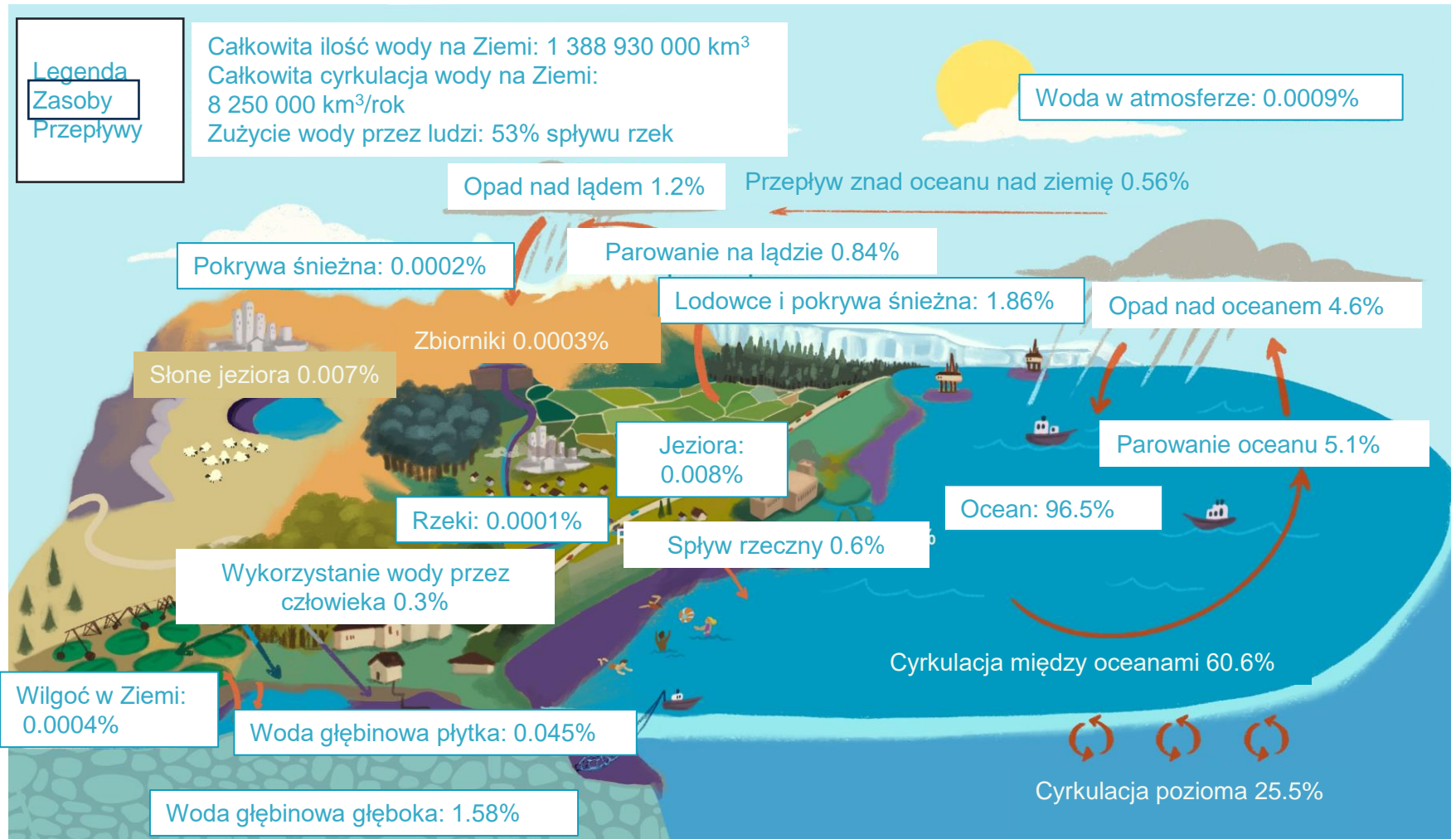

Objętość, tyś km³

Strumień, tyś km³/rok

Obieg wody

Dane bilansowe

Obieg wody

Dane bilansowe – czasy przetrzymania

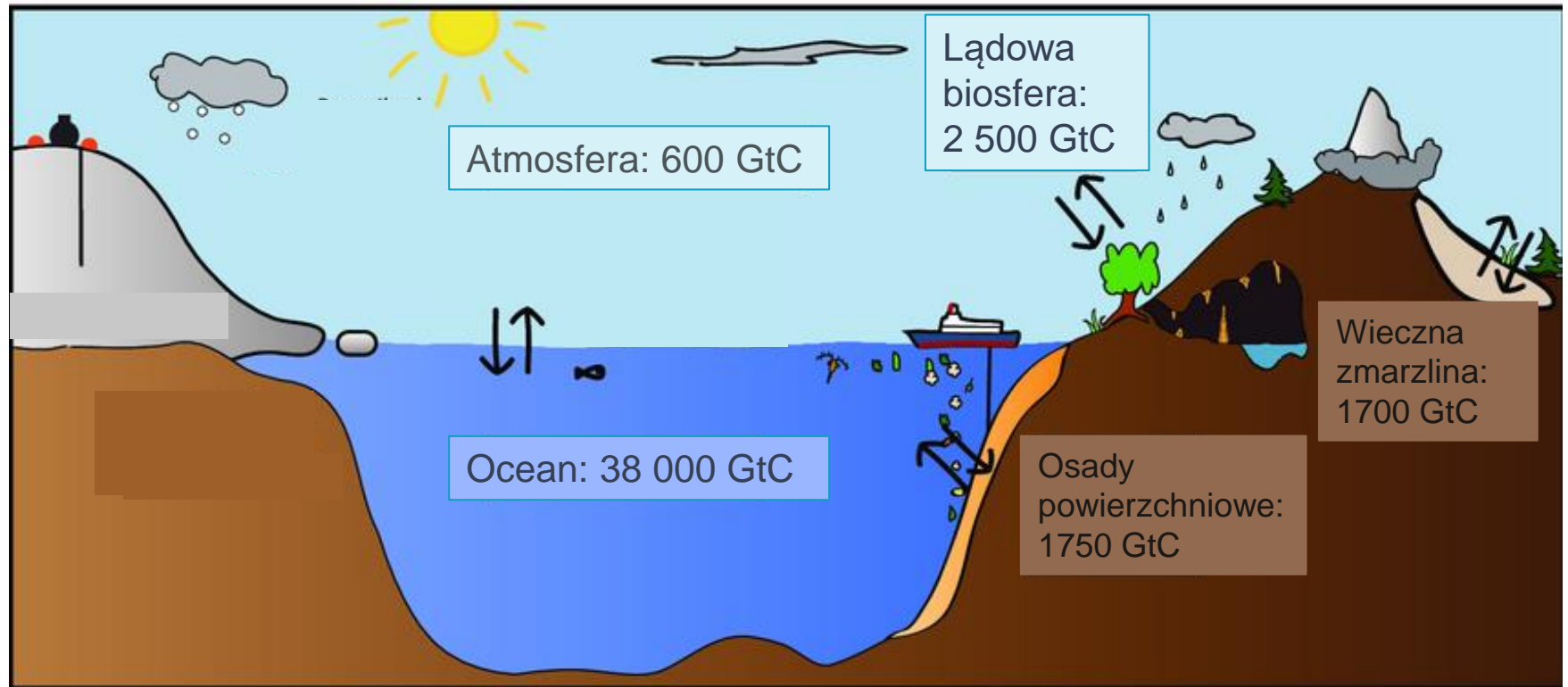
Rezerwuar	Średni czas przebywania
Antarktyda	20,000 lat
Oceany	3,200 lat
Lodowce	20 do 100 lat
Sezonowa pokrywa śnieżna	2 do 6 miesięcy
Wilgoć w glebie	1 do 2 miesięcy
Wody podziemne: płytkie	100 do 200 lat
Wody podziemne: głębokie	10,000 lat
Jeziora	50 do 100 lat
Rzeki	2 do 6 miesięcy
Atmosfera	9 dni

Obieg węgla

Obieg węgla

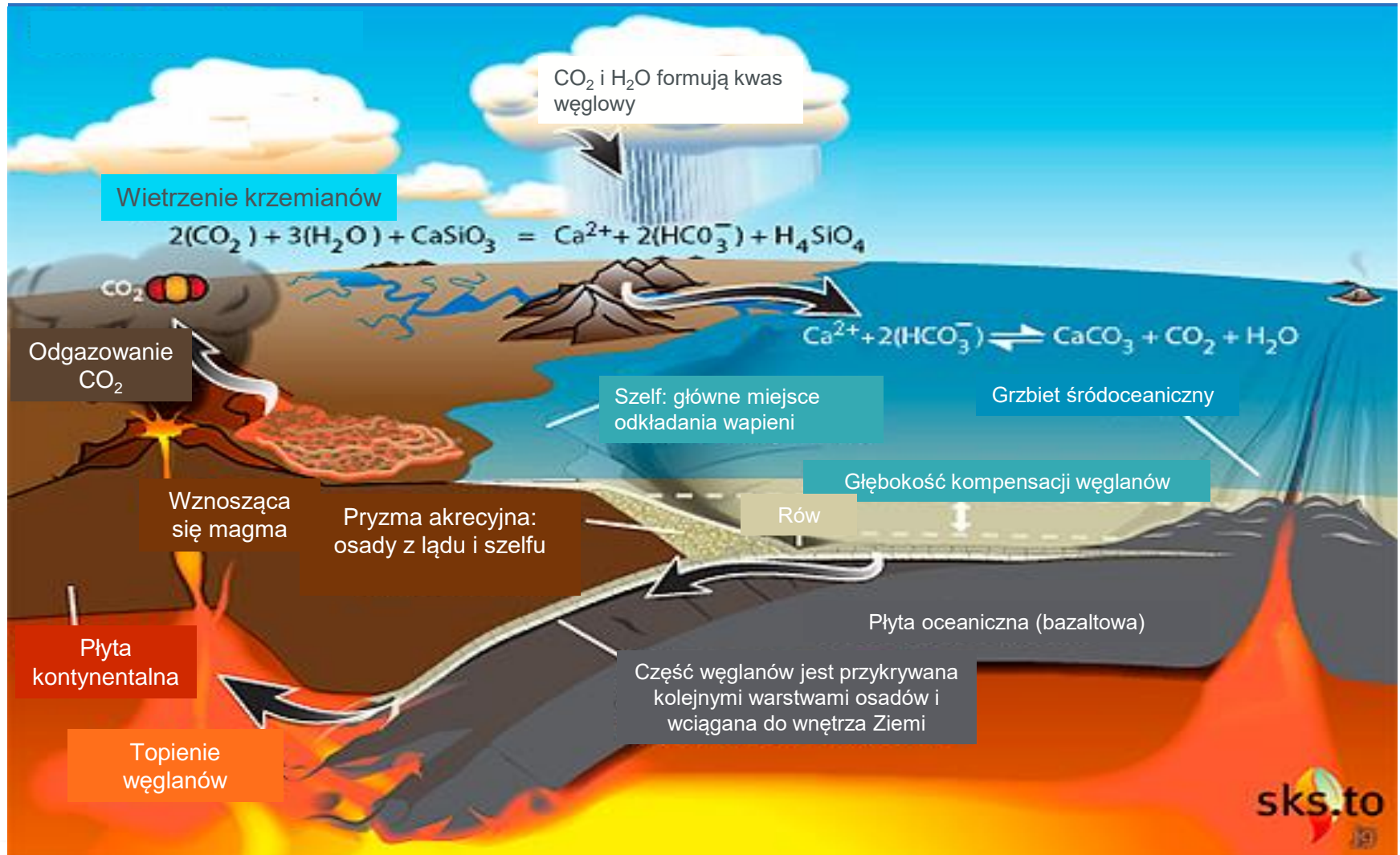
Ogólny schemat – obieg krótki

https://www.researchgate.net/figure/Schematic-of-the-short-term-carbon-cycle-with-the-main-reservoirs-and-their-estimated_fig1_356737139

Obieg węgla

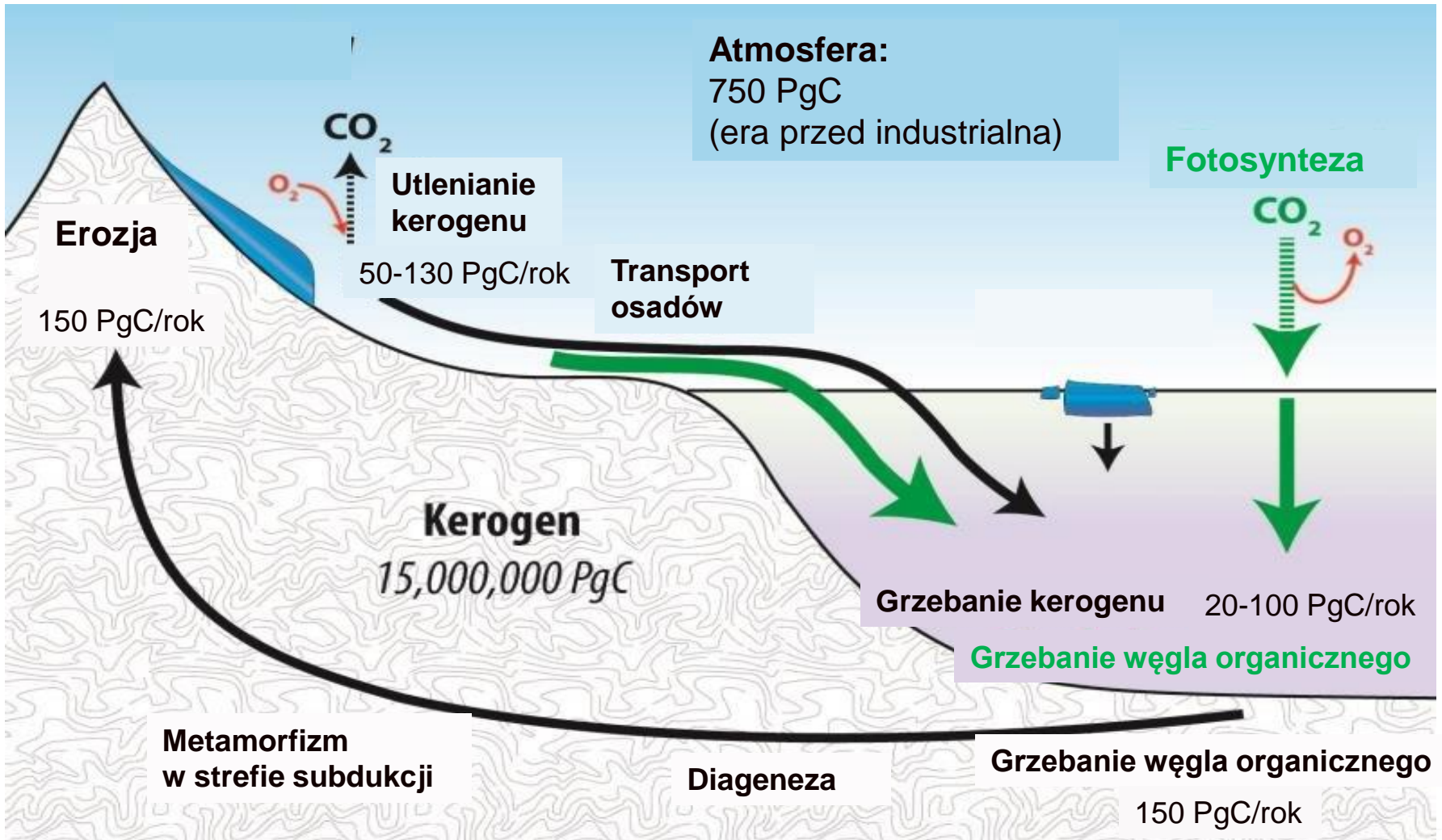
Ogólny schemat – obieg długi

<https://skepticalscience.com/weathering.html>

Obieg węgla

Długi obieg węgla

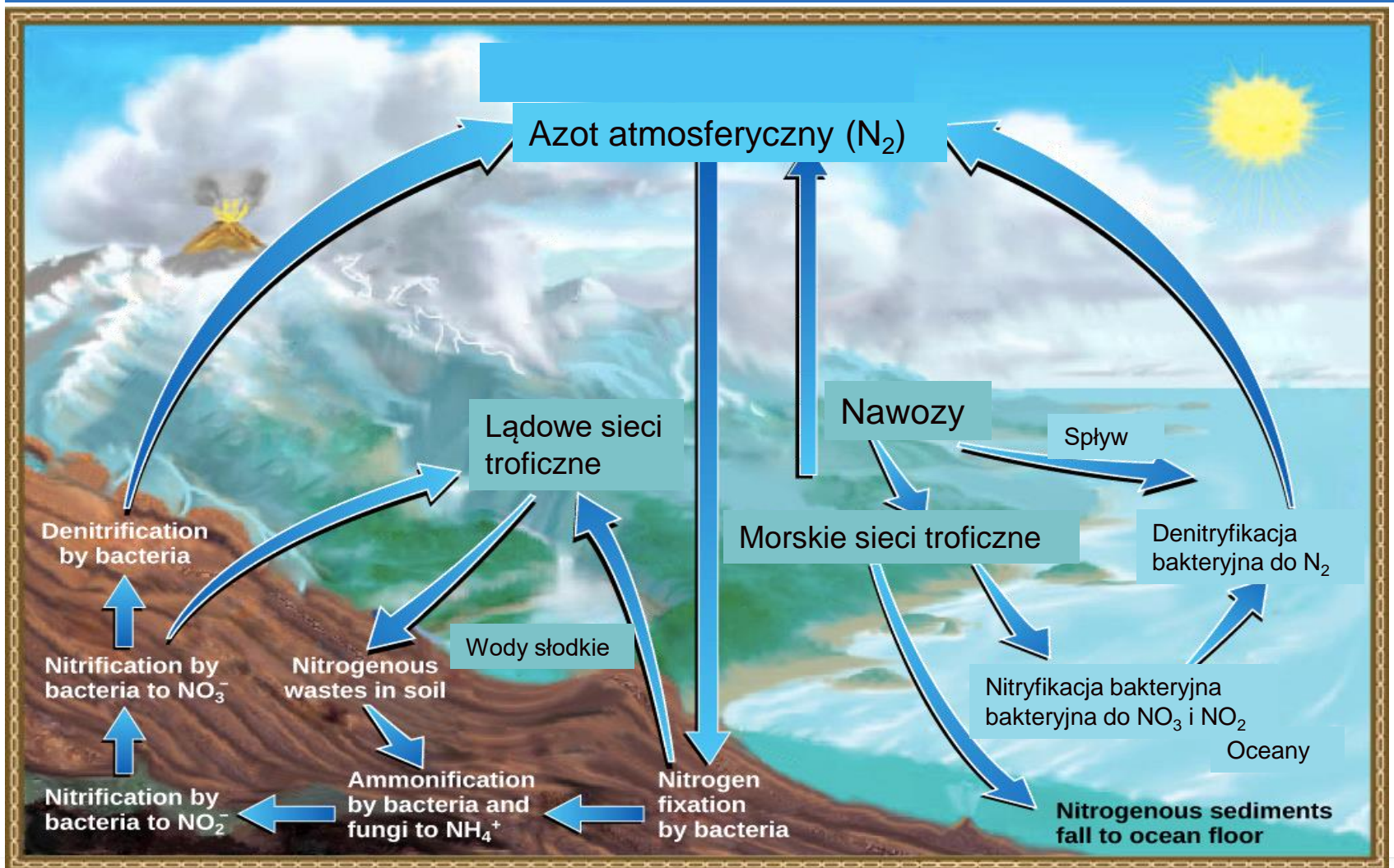

Obieg azotu

Obieg azotu

Ogólny schemat

<https://openstax.org/books/concepts-biology/pages/20-2-biogeochemical-cycles>

Obieg azotu

Dane bilansowe

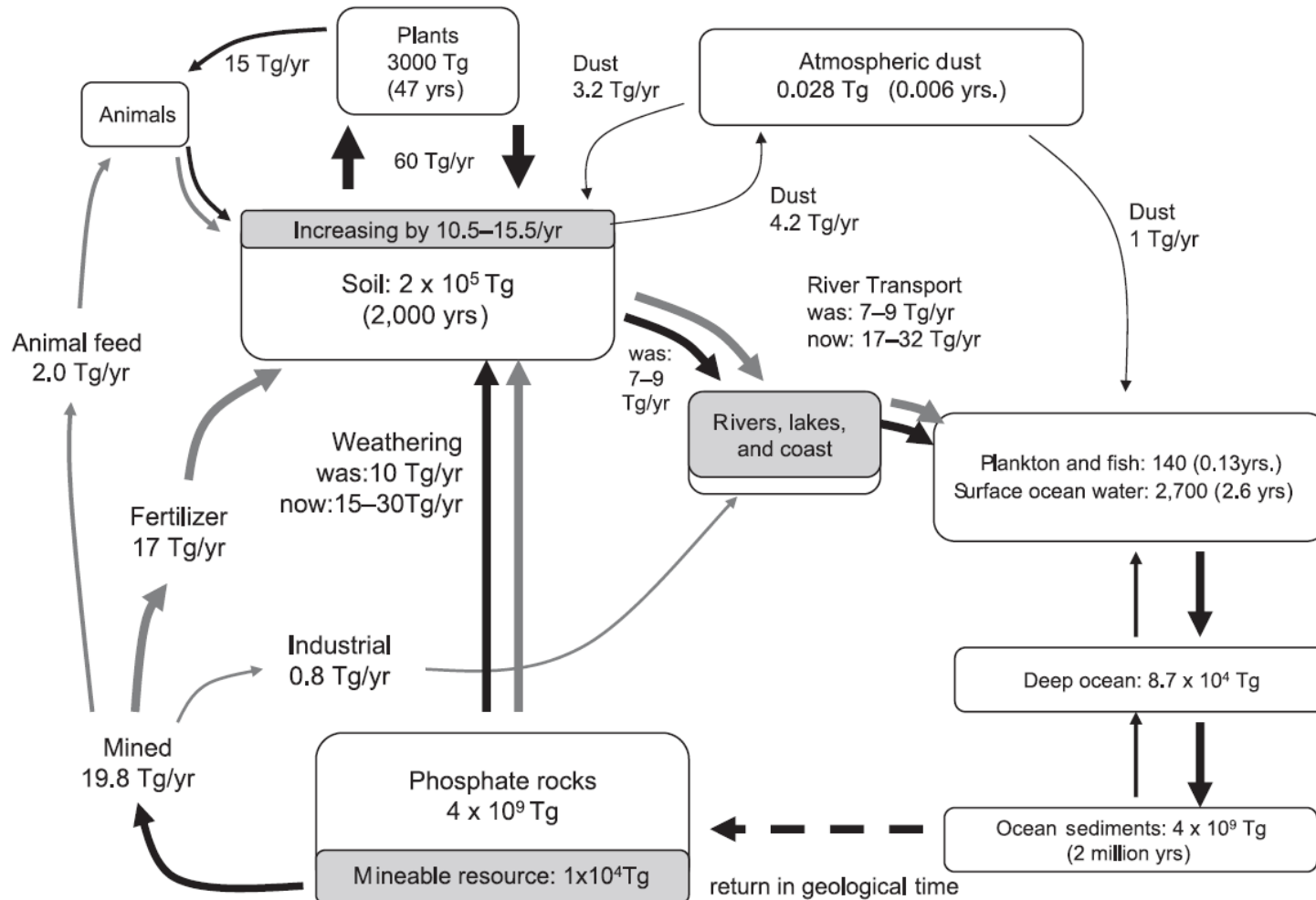
Reservoir			Flux			
			Tg yr ⁻¹			
Atmosphere	N ₂	3.7 × 10 ⁹	Inputs			
	N ₂ O	1.4 × 10 ³	Fixation	Natural terrestrial	107	
Biosphere	Marine	3.0 × 10 ³		Natural oceanic	121	
		5.0 × 10 ²			110	
	Terrestrial	5.4 × 10 ³		Leguminous crops	130–58	
		2.9 × 10 ⁴		Chemical fertilizer	31.5	
Ocean	N ₂	7.7 × 10 ³		Fossil fuel combustion	100	
		1.46 × 10 ⁶			24.5	
			Lightning			21
	N ₂ O	0.34		Volcanoes	5	
			Losses			0.04
			Denitrification	Natural terrestrial (land and rivers)		115
Geological	NO ₃ ⁻	6.0 × 10 ⁵			154	
	PON	9.0 × 10 ⁴		Natural oceanic	123	
	DON	8.1 × 10 ⁵			193	
	Continental crust	1.3 × 10 ⁹			285	
	Crustal rocks	6.4 × 10 ⁸			400	
	Oceanic crust	8.9 × 10 ⁵			2030	
	Coastal sediments	3.2 × 10 ⁴	Industrial combustion		7	
	Deep ocean sediments	2.0 × 10 ⁹	Biomass burning		41.6	
Soil	1.4 × 10 ⁵	Burial (ocean sedimentation)		25		
	2.2 × 10 ⁴					

Obieg fosforu

Obieg fosforu

Ogólny schemat i dane bilansowe

Obieg siarki

Obieg siarki

Ogólny schemat i dane bilansowe

